

Taalontwikkelen lesgeven en meertaligheid

Nadra Beyram & Nele De Witte

GELIJKE KANSEN IN DE KLAS

- Taal & (on)gelijke kansen
- Taalbewuste houding
- Taalontwikkellend lesgeven

1

Taal & (on)gelijke kansen

Maak kennis met Younes en Jonas

Younes, °A'pen 2010

- Voetballen, met vrienden de stad in
- Saïda (leerkracht) & Jessica (sales manager)
- Arabisch (mama), Engels (mama), Nederlands (school), Antwerps (straat), Frans (oma)

Jonas, °A'pen 2010

- Bakken, goochelen, tekenfilms
- Joeri (arbeider) & Shauni (chronisch ziek)
- Antwerps (papa), Nederlands (school, mama), Frans (school), beetje Japans (manga)

The background features a collage of Dutch syllables (e.g., 'wi', 'pe', 'di', 'gu', 'su', 'wo', 'ra', 'ki', 'vi', 'vo', 'mu', 'bo', 'ro', 'ga', 'ru', 'hi', 'ga', 'ji', 'mo', 'wo', 'zi', 'de', 'zu', 'fe', 'di') in various sizes and orientations. In the bottom right corner, there is a faint, stylized sketch of a human face in profile, with lines for the nose, mouth, and chin.

Inzichten in taal, leren en taal leren

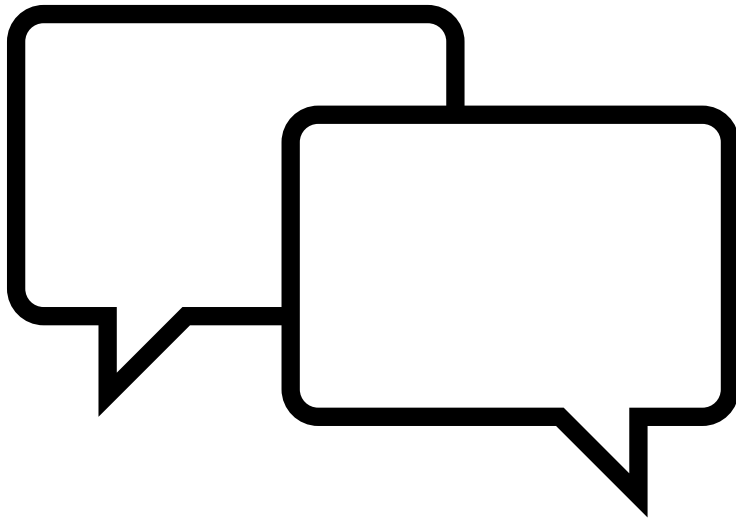
Taal leer je niet enkel tijdens de taallessen

Succesvolle taalverwerving: taalaanbod, actief gebruik, feedback

Iedereen is min of meer meertalig

Meertaligheid hoeft geen drempel te zijn, in tegendeel

Dus: elke leraar kan een verschil maken

Waar lagen mijn taaldrempels
en/of taalleerkansen?

Waar liggen die bij mijn
leerlingen?

Wat heeft geholpen/ had
kunnen helpen?

2

Taalbewuste houding als sleutel

Taalbewustzijn

- Hoe werkt taal?
- Hoe kan ik taal leren?
- Welke talen leven in en rond mij?
- Wanneer gebruik ik welke taal?
- Welke kansen en drempels zijn er?

‘Overleven is een belangrijk element van de straatcultuur. Dit wordt zichtbaar in het zich eigen maken van codes die een duidelijk signaal afgeven aan de omgeving: met mij valt niet te sollen! Taal is immers niet alleen taal. Voor jongeren die straattaal van jongs af aan meekrijgen als primaire socialisatie, is er op een gegeven moment de onvermijdelijke confrontatie met de procedures, maatstaven en standaarden van de burgerlijke en formele schoolcultuur, de arbeidsmarkt en administratieve instanties. Deze zullen hen afstraffen op het gebruik van straattaal, juist omdat straattaal soms, zoals we hebben gezien, een onjuiste of vervormde toepassing is van de standaardtaal. Op dat moment staan ze er echt alleen voor. Hier hebben we simpelweg te maken met ongelijke kansen.’²⁹⁶

Illias el Hadioui, 2011, p. 32.

Een taalbewuste houding cultiveren

Hoe?

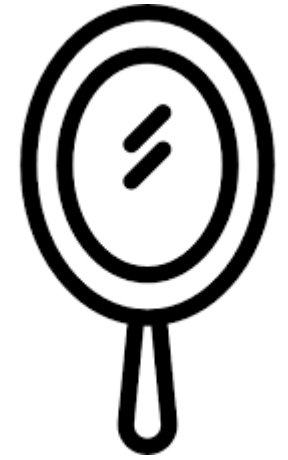
- Reflecteer
- Modelleer
- Heb vertrouwen én hoge verwachtingen

TAALKRAMP

Uw kleuter spreekt
een mondje Frans
en al z'n juffen
blijken fans.
Er komt een woordje
Engels uit?
Een kus alsook
een bank vooruit!

Praat hij Arabisch,
Pools of Turks,
Dan wordt de juf
'n tikje nurks.
#Meertaligheid,
een waar festijn,
Als 't maar de
juiste talen zijn.

26 maart 2019

Meertaligheid waarderen

TALIGE DIVERSITEIT OP SCHOOL

Hoe staan de leerkrachten in onze school tegenover de talige diversiteit?

Hoe?

- Laat (geregelde) ruimte voor andere talen
- Toon positieve interesse in meertaligheid
- Zet meertaligheid doelgericht in

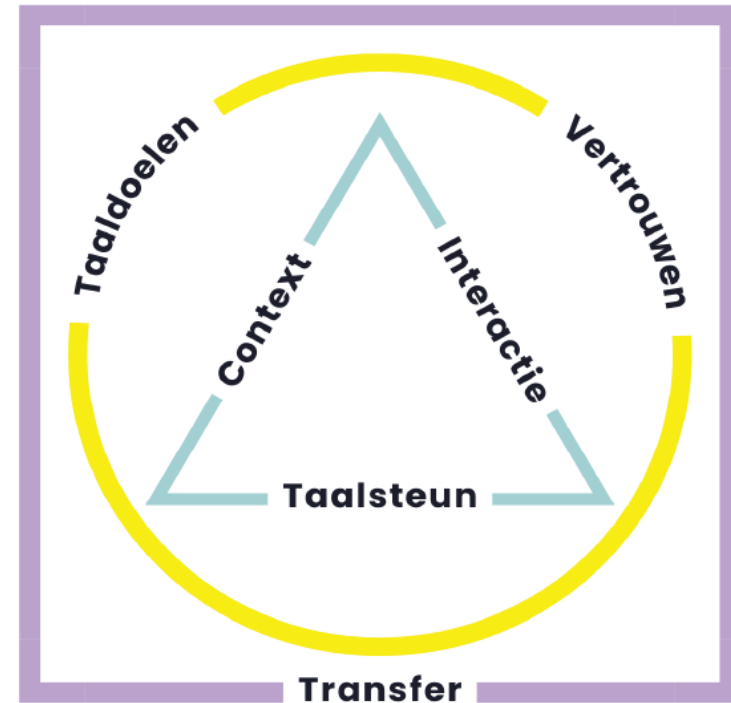
- <https://meertaligheid.be/materiaal/functioneel-meertaligleren-in-de-praktijk-drie-posters-voor-in-de-klas>
- <https://www.brusselvoltaal.be/3-aan-de-slag/omgaan-met-meertaligheid-aanpak>
- <http://stad.gent/functioneelmeertaligleren>
- <https://www.nuffic.nl/onderwerpen/meertaligheid-in-de-klas/aandacht-voor-meertaligheid>

3

Taalontwikkeland lesgeven

Taalontwikkeland lesgeven

- Heldere, hoge verwachtingen
- Maak gebruik van de context
- Stimuleer interactie
- Bied taalsteun

[Vlaams Talenplatform, 2024, p. 3](#)

Heldere, hoge verwachtingen

- Schooltaal
 - Vaktaal
-
- ➔ In de klas
 - ➔ In de vakgroep
 - ➔ Op school

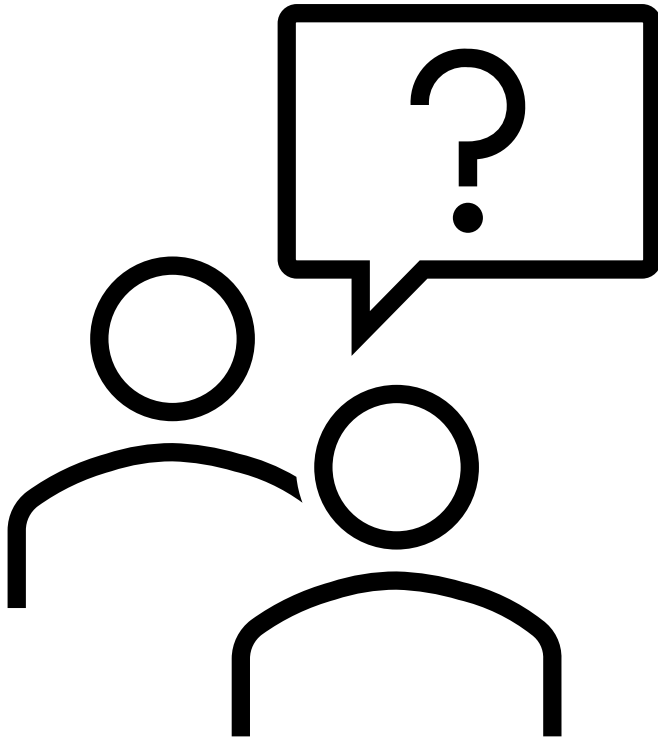
Foto: Sint-Jozefsinstituut, Borsbeek

Maak gebruik van de context

- Voorkennis activeren én creëren
- Authentieke materialen, rijke teksten

Bekend	Bedacht	Benieuwd
Dit weet ik al.	Dit veronderstel ik/ denk ik.	Hier heb ik vragen over/ ben ik nieuwsgierig naar.

Stimuleer interactie

- Iedereen hard aan het denken. – Iedereen spreekt
- Groepswork

Bied taalsteun

Feedback

**Mooi
verwoord!**

Duitsland ligt naast
Nederland? Bedoel je
dat het ten oosten
van Nederland ligt?

Als je de saus laat
inkoken, krijg je
inderdaad een
reductie. Knap dat je
dat onthouden hebt.

Strategietransfer

IK

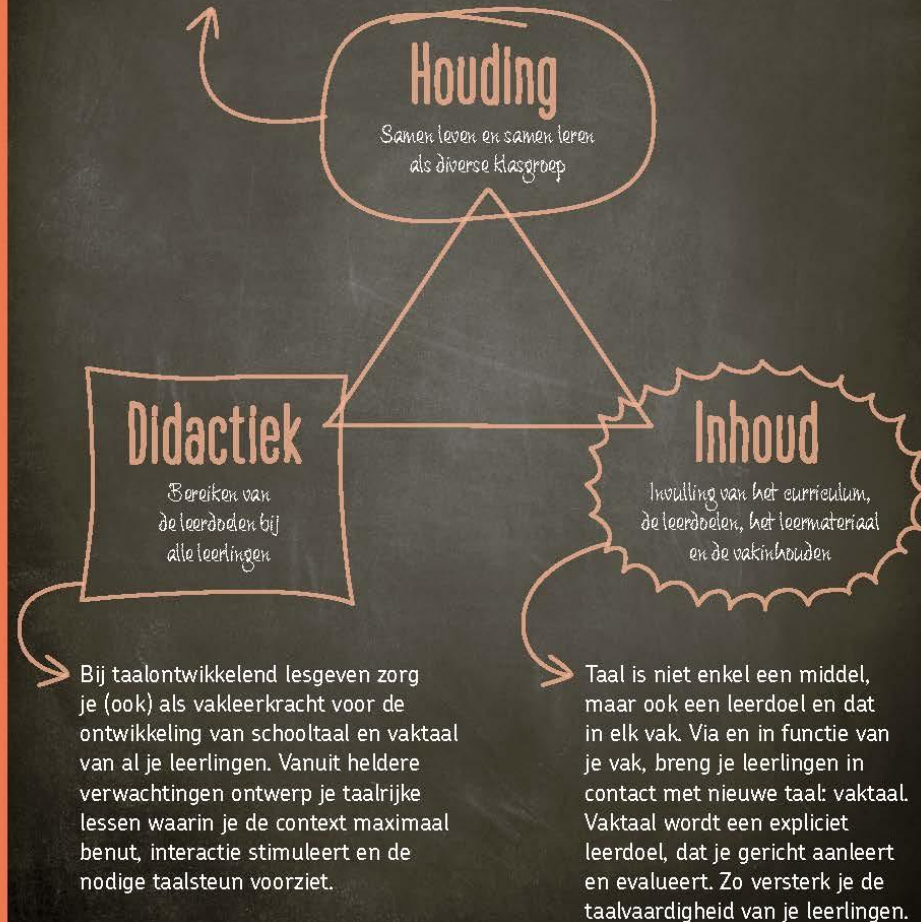
WIJ

JULLIE

JIJ

TAALONTWIKKELEND LESGEVEN EN MEERTALIGHEID

Leerlingen die thuis Nederlands spreken, kunnen opgroeien in een taalrijke of taalarme context. Welke vormen van taal beheersen je leerlingen en wat is de impact op het leren op school? Meertaligheid op zich is geen drempel voor het leren van andere talen. Wie een taal leerde in een taalrijke context, heeft een stap voor bij het leren van een nieuwe taal.

Wat neem jij mee
VOOR OP HET PRIKBORD ?

“

.....

.....

”

..... •

BEDANKT!

Nele De Witte

Didactiek

Bereiken van
de leerdoelen bij
alle leerlingen

Houding
Samen leven en
als diverse

Veilige leeromgeving
en hoge verwachtingen
Voor de leerlingen

Inhoud

Keuze van het curriculum,
keuze van de leerdoelen, het leermateriaal
en de vakinhouden